



**HAZİRAN 2011 İTİBARIYLA TÜRKİYE GEMİ İNŞA SANAYİNDE
KAYIT ALTINA ALINABİLEN İŞ KAZALARINDA ÖLEN İŞÇİLERİN /
ÇALIŞANLARIN LİSTESİ**

**OFFICIAL DEATHTOLL AT TURKISH SHIPYARDS WHEREBY REAL FIGURES
MIGHT DIVERGE SUBSTANTIALY (UP TO TWO TO THREE TIMES) FROM
THE OFFICIAL FIGURES SINCE THE INFORMAL / UNREGISTERED
EMPLOYMENT IN TURKEY IS AROUND 50% IN TURKEY BY 2011**

Kaynak: DİSK/Limter-İş Sendikası / TUZla (1992-2007), 2007'den beri kendi internet gazete taramalarımız

(Önemli Not: 1980-1992 arasında DİSK'e bağlı olan tüm sendikalar gibi Limter- İş Sendikası da kapatıldığı için 1992 öncesi veriler tutulamamıştır.)

**SOURCE: THE LIMTER-İŞ TRADE UNION IS THE ONLY SOURCE/MEMORY
KEEPING TRACK OF THE DEATHTOLL AT THE TURKISH SHIPYARDS FOR
THE PERIOD 1992-2007, SINCE 2007 OUR OWN ONLINE NEWSPAPER
RESEARCH, BUT ALSO MAINLY DEPENDING ON THE PUBLICITY EFFORTS
OF ACCIDENTS BY LIMTER-İŞ.**

Important Note: No data available for the period before 2002, since Limter-İş Trade Union, along with all the other trade unions affiliated with the DISK Confederation were banned after the coup d'etat for the period between 1980-1992.

Reasons enlisted for the fatal occupational accidents in the document below:

DÜŞEREK: falling down from the scaffold, crane, any high level in the body of the ship

PATLAMA: explosion

ELEKTRİK ÇARPMASI: electrocution

SIKIŞARAK: squeezed between blocks, by a heavy metal falling down the crane, forklift...

YANGINDA: in a fire

1985

ŞÜKRÜ GÜLEÇ 1985 BORU PATLAMASI

1992

BAYRAM GÜLEÇ 1992 PATLAMA

ŞENER GÜLEÇ 1992 PATLAMA

DURMUŞ İPEK 1992 PATLAMA

HÜSEYİN KARACA 1992 PATLAMA

BAHRİ TAŞÇIOĞLU 1992 PATLAMA

SAMİ ŞAHİN 1992 PATLAMA

HÜSEYİN ÇOBAN 1992 PATLAMA

1993

RECEP YAMAN 1993

NURALİ GÜRSOY 1993 PATLAMA

1996

ERKAN ALASAN 1996 ELEKTRİK ÇARPMASI
SAİM SATILMIŞ 1996 ELEKTRİK ÇARPMASI
HÜSEYİN POLAT 1996 PATLAMA
TUNCAY YANIK 1996 PATLAMA
YAŞAR YAVUZ 1996 PATLAMA
AHMET ÇELİK 1996 PATLAMA
KENAN ÇETİN 1996 PATLAMA

1997

HÜSEYİN GONCA 1997 ELEKTRİK ÇARPMASI
SAFFET YILMAZ 1997 PATLAMA
MEHMET KURBAN 1997 PATLAMA
ORHAN ÇAĞDAŞ 1997 PATLAMA - DENİZE DÜŞEREK BOĞULMA
MUSTAFA DÜZAĞAÇ 1997 PATLAMA - DENİZE DÜŞEREK BOĞULMA
KEMAL KÖKSAL 1997 PATLAMA - YANARAK
S.OCAK 1997 TANKER ALTINDA KALARAK
ÖZAY ÇOBAN 1997 ATILAN DEMİR ÇUBUKLA

1998

DURSUN.....1998 ZEHİRLENEREK
İBRAHİM BACAK 1998 ELEKTRİK ÇARPMASI

1999

2000

RECEP KAYAŞ 2000 GÜVERTEDEN DÜŞEREK
SALMAN GÖZPINAR 2000 GÜVERTEDEN DÜŞEREK
TALİP MIRIZ 2000 PATLAMA
MURAT KAPAN 2000 GÜVERTEDEN DÜŞEREK
İSMAİL TATLI 2000 DÜŞEREK

2001

FIRAT DURUDENİZ 2001 DENİZDE BOĞULMA

2002

HÜSEYİN KALKAVAN 2002 AMBAR KAPAKLARINDAN DÜŞEREK
HÜSEYİN ŞAHİN 2002 EZİLEREK
BURHAN KAYABAŞI 2002 EZİLEREK
İBRAHİM ARSLAN 2002 ELEKTRİK ÇARPMASI
MUSTAFA DOĞUŞ 2002 ÇATIDAN DÜŞEREK

2003

MUSTAFA YARDIM 2003 DÜŞEREK
TUFAN KAYA 2003 KAPAK ARASINDA SIKIŞARAK
SERDAR KURT 2003 MÜHENDİS, DÜŞEREK
İBRAHİM KOCA 2003 DÜŞEREK – TUZLA GEMSAN T.

2004

CEMAL YETİM 2004 VİNÇ BOMU İSKELEYE ÇARPINCA DÜŞEREK
SUAT DURSUN 2004 ÜZERİNE SAÇ PLAKA DÜŞEREK
İLHAN ÜSTÜNDAĞ 2004 ELEKTRİK ÇARPMASI
BURHANETTİN OMURCA 2004 PATLAMA
SÜLEYMAN BİRİNCİ 2004 VİNÇ KIRILARAK

2005

SELİM NİŞLİ 2005 ÜZERİNE SAÇ DÜŞEREK
EKREM BEKTAŞ 2005 PATLAMA - YANARAK
OSMAN KOÇAK 2005 DÜŞEREK
MURAT ÇAĞIN 2005 PATLAMA
HAKAN ÖZDEN 2005 PATLAMA
İHSAN YÜZSÜZ 2005 AMBARDA ÇIKAN YANGINDA
HÜSEYİN KORUR 2005 DÜŞEREK
SEZAİ DEMİRAL 2005 ÇATIDAN DÜŞEREK
SERVET DAVULCU 2005 DÜŞEREK - **TUZLA** TUZLA GEMİ T.
ÖMER GÖKTÜRK 2005 DÜŞEREK – **TUZLA** DEARSAN T.

2006

SELAMETTİN EROL 2006 FORKLİFT ARACININ ALTINDA EZİLEREK
MEHMET YÜCESOY 2006 FORKLİFT ARACININ ALTINDA EZİLEREK
NURDOĞAN ÇELİK 2006 İSKELEDEN DÜŞEREK
ARDA YENİ 2006 DÜŞEREK
İBRAHİM DURSUN 2006 VİNÇTEN ÜZERİNE DEMİR PARÇASI DÜŞEREK
MUSTAFA BALTACI 2006 ELEKTRİK ÇARPMASI
KAHRAMAN DALMAZ 2006 VİNÇ İLE MALZEMELER ARASINDA SIKIŞARAK
BEHÇET2006 ELEKTRİK ÇARPMASI
İBRAHİM LEVENT 2006 PATLAMA - **TUZLA** DEARSAN T.
ŞEREF GÖKKAYA 2006 DÜŞEREK

2007 (13 dead workers, of which 11 died at Tuzla Shipyard Region, Istanbul) : Starting from that year, fatal accidents spraed over to the newly opened shipyards in Yalova, Zonguldak...)

2007 (13 Can, 11 can Tuzla Tersaneler Bölgesi'nde)

HASAN ...2007 ... EGE GEMİ SÖKÜM
YILMAZ ASLAN 2007 ELEKTRİK ÇARPMASI – **TUZLA** ÇELİK TEKNE T.
SUBUTAY SOYSAL 2007 GEMİDEN DÜŞEREK - **TUZLA** DEARSAN T.
CABBAR ONGUN 2007 ELEKTRİK ÇARPMASI – **TUZLA** TORGEM T.
GÜNEY AKARSU 2007 ELEKTRİK ÇARPMASI – **TUZLA** SELAH T.
CENGİZ TATLI 2007 ELEKTRİK ÇARPMASI – **TUZLA** UMUT GEMİ F.
KENAN KARA 2007 KALP DURMASI - **TUZLA** TUZLA TURİZM A.Ş.
ESER ACAR 2007 ELEKTRİK ÇARPMASI – ZONGULDAK USTA OĞLU T.
BEKİR ÖZMEN 2007 ELEKTRİK ÇARPMASI – **TUZLA** DESAN T.
HASAN MACAR 2007 VİNÇ SEPETİNDEN DÜŞEREK – **TUZLA** TUZLA TURİZM A.Ş.
FATİH KILIÇ 2007 YÜKSEKTEN DÜŞEREK – **TUZLA** YAN SANAYİ YAVUZ MAK.

SABRİ YANARDAĞ 2007 18 TONLUK BLOK DÜŞMESİYLE – **TUZLA DÖRTLER T.**
SADI ÜSTÜNBAŞ 2007 TERSANEDE ÖLÜ BULUNDU – **TUZLA ÇEKSAN T.**

2008 (26 CAN, 19 can Tuzla Tersaneler Bölgesi'nde)

ONUR BAYOĞLU 2008 AMBARA DÜŞEREK – **TUZLA SEDEF T.**
METİN TURHAN 2008 DENİZE DÜŞEREK – **TUZLA ŞAHİN ÇELİK T.**
CEVAT TOY 2008 YÜKSEKTEN DÜŞEREK – **TUZLA DEARSAN T.**
OSMAN GÖÇ 2008 ZEHİRLENEREK – **TUZLA GEMTİŞ T.**
MİKAİL KAVAK 2008 ELEKTRİK ÇARPMASI – **TUZLA DESAN T.**
HASAN KÖSE 2008 PATLAMA - **TUZLA SELAHATTİN ARSLAN T.**
YÜKSEL ÖZDEMİR 2008 YÜKSEKTEN DÜŞME – **TUZLA TUZLA GEMİ T.**
ALİ İHSAN ÇAM 2008 YÜKSEKTEN DÜŞEREK – **TUZLA SEDEF T.**
SABAHATTİN TÜRKÖĞLU 2008 YÜKSEKTEN DÜŞEREK – PENDİK MARİNA İNŞ.
HAKAN OĞUZ 2008 YÜKSEKTEN DÜŞEREK - YALOVA YAŞAR SAN T.
İZZET GİDER 2008 PATLAMA – **TUZLA SELAH T.**
DENİZ KAŞIKEMAN 2008 2,5 TONLUK BLOK DÜŞMESİYLE- **TUZLA SELAH T.**
MURAT ÇALIŞKAN 2008 AMBARA DÜŞEREK – **TUZLA DESAN T.**
İHSAN TURAN 2008 EZİLEREK – **TUZLA SELAHATTİN ARSLAN T.**
KEMAL TURAN 2008 DÜŞEREK – **TUZLA GİSAŞ T.**
İBRAHİM ÇELİK 2008 PATLAMA – **TUZLA GEMSAN T.**
YUSUF AKSUNGUR 2009 YANARAK –PENDİK T.
EMRAH VAROL 2008 FİLİKA TESTİNDE BOĞULARAK – **TUZLA GİSAN T.**
RAMAZAN AYGÜN 2008 FİLİKA TESTİNDE BOĞULARAK – **TUZLA GİSAN T.**
RAMAZAN ÇETİNKAYA 2008 FİLİKA TESTİNDE BOĞULARAK – **TUZLA GİSAN T.**
İSMAİL KIRLANGIÇ 2008 YÜKSEKTEN DÜŞEREK – KOCAELİ MARMARA T.
MUHARREM CEYLAN 2008 ELEKTRİK ÇARPMASI – YALOVA TERS. BÖLGESİ
SEFER GÜRAY (26) 5.12.2008 YÜKSEKTEN DÜŞEREK – PENDİK ASKERİ T.
ERDAL İNCEYOL (34) 12.12.2008 YANARAK- **TUZLA Anadolu Tersanesi**
HIZIR AKBULUT (55) 19.12.2008 YANARAK **TUZLA Anadolu Tersanesi**
AYDIN KAPLAN (31) 20.12.2008 YÜKSEKTEN DÜŞEREK – GÖLCÜK Türker T.

2009 (15 CAN, 11 can Tuzla Tersaneler Bölgesi'nde)

HİKMET KAYA (25) 20.01.2009 PATLAMADA YANARAK- **TUZLA Sedef T.**
SELİM SEVGİLİ (30) 08.02.2009 SIKIŞARAK – **TUZLA Dentaş T.**
CEMİL AKGÜL (28) 17.02.2009 ELEKTRİK ÇARPMASI- **TUZLA Çiçek T.**
ŞİNASİ BOZKURT (?) 05.03.2009 EZİLEREK – Kocaeli **GÖLCÜK** – Türker T.
MUSTAFA SIVA (23) 10.03.2009 ZEHİRLENME – İzmir **ALİAĞA** – İzmir D-Ç. Lim
AYDIN CAN (39) 10.04..2009 YÜKSEKTAN DÜŞME – Kocaeli Marmara Tersanesi
HÜSEYİN İBİR (29) 08.06.2009 PATLAMA - **TUZLA Çelik Tekne Tersanesi**
SÜLEYMAN KIRGÜL (34) 10.06.2009 PATLAMA – **TUZLA Çelik Tekne Tersanesi**
BAYRAM KÜÇÜK (45) 08.07.2009 PATLAMA – **TUZLA Çelik Trans Tersanesi**
İRFAN UÇKUR (33) 14.08.2009 ELEKTRİK ÇARPMASI-**TUZLA Tuzla Gemi Endüs.**
HÜSEYİN AYTAÇ (33) 27.08.2009 ELEKTRİK ÇARPMASI – Zonguldak Ustaoglu T.
HALİL DAŞ (28) 22.09.2009 YÜKSEKTEN DÜŞME – **TUZLA Desan Tersanesi**
MAHMUT ALİNÖZ (30) 23.11.2009 YÜKSEKTEN DÜŞME – **TUZLA Çelik Trans T.**
ERCAN SANCAR (43) 06.12.2009 AMBAR KAPAKL. SIKIŞARAK- **TUZLA Gemtiş T.**
SATILMIŞ DURAN (27) 17.12.2009 ELEKTRİK ÇARPMASI – **TUZLA Gemi Endüst.**

2010 (11 CAN, 4 can Tuzla Tersaneler Bölgesi'nde)

SİNAN TURHAN (26) 22.03.2010 YÜKSEKTEN DÜŞEREK- Yalova Cemre T.
İSMAİL ÇAKIR (36) 05.04.2010 ÜZERİNE KAZAN DÜŞEREK – Yalova N. Kalkavan T.
MEHMET İNANIR (23) 27.05.2010 ÜZERİNE VİNÇ DÜŞEREK – TUZLA Astaş T.
MEHMET TAĞRIKULU (60) 14.06.2010 EZİLEREK – TUZLA Selay T.
NURETTİN BİNGÖL (?) 15.07.2010 VİNÇTEN DÜŞEREK – TUZLA Torlak T.
ŞENOL TÖNEN (?) 24.07.2010 İSKELE ÇÖKEREK – Zonguldak Ustaoglu T.
OSMAN YÜKSEL (?) 24.07.2010 İSKELE ÇÖKEREK – Zonguldak Ustaoglu T.
MEHMET COŞKUN (?) 24.07.2010 İSKELE ÇÖKEREK – Zonguldak Ustaoglu T.
TUNCAY GÜNER (?) 24.07.2010 İSKELE ÇÖKEREK – Zonguldak Ustaoglu T.
UĞUR TÜRKKAN (23) 27.08.2010 ÜZERİNE PARÇA DÜŞEREK- Yalova Denta T.
ZÜLFİKAR UYSAL (24) 11.10.2010 YÜKSEKTEN DENİZE DÜŞME – TUZLA Çiçek T.

2011 (3 CAN)

CEMİL KAYA (28) 28.03.2011 MENHOL DELİĞİNE DÜŞEREK- Yalova Beşiktaş Group
YALÇIN HÜNERLİ (29) 08.07.2011 KOPAN HALAT ÇARPARAK – Yalova SEFİNE
FEVZİ OFLAZ (50?) 12.09.2011 ÜZERİNE PARÇA DÜŞEREK – Aliğa GemiSöküm T.

2012

İBRAHİM DALGIÇ (?) 16.01.2012 VİNÇ SEPETİNDEN DÜŞEREK – Kocaeli Serbest
Bölge Çimtaş Gemicilik
ÜMİT DAMGACI (04.02.2012) PATLAMA – TUZLA Mengi Yay Yatçılık

Tablo 1: Türkiye Gemi İnşa/Tamir Sektöründe Üretim ve İş Kazası Sonucu Ölüm Sayıları

Figure 1 : Fatal accidents and Employment numbers (where available) in the Shipbuilding / Shipbreaking Sector in Turkey

	Türkiye Gemi İnşa/Tamir Sektöründe Üretim Production figure (of annually delivered ships) Teslim edilenler	Ölümlü İş Kazaları – Fatal work-related accidents	İstihdam Rakamı GİSBİR (işçi) Employment number according to the Employers' Association	İstihdam Rakamı ÇSGB Employment number according to the Ministry of Labor
2001	147.130 DWT	1 işçi	5.750	
2002	84.700 DWT	5 işçi	13.545	
2003	106.450 DWT	4 işçi	14.150	
2004	293.229 DWT	6 işçi	14.750	
2005	331.740 DWT	10 işçi	24.200	
2006	556.285 DWT	10 işçi	28.580	
2007	670.000 DWT	13 işçi	33.000	17.572 işçi
2008	1.328.249 DWT (İnşa Edilmekte olan, teslim edilenler hariç ,13 Haziran itibarıyla) 815.266 DWT (teslim edilen)	26 işçi	33.480 (Ağustos) 25.923 (Kasım)	18.976 işçi (temmuz 2008)
2009	750.793 DWT	15 işçi	19.179	16.501 işçi (temmuz 2009)
2010		11 işçi	21.449	
2011			19.500	
2012				

Kaynak: http://www.calisma.gov.tr/is_teftis/tersane.pdf; Limter-İş Sendikası verileri; www.gisbir.com sitesindeki 2001-2007 verilerinin derlenmesi - Tuzla Tersaneler Bölgesi İzleme ve İnceleme Komisyonu'nun "Tuzla Tersaneler Bölgesi'ndeki Çalışma Koşulları ve Önlenabilir Seri İş Kazaları Hakkında Rapor", TMMOB İKK Yayınları: İstanbul, 2008, s. 60. (Mayıs 2008 itibariyle GISBİR üretim rakamları değiştirildiği için yenilenmiştir.), www.limteris.com; www.bianet.org; www.sendika.org, www.yanginkulesi.org

SAHADAN ÖRNEK: 2003 yılından beri Türkiye genelinde Limter-İş Sendikası'nın kayıtlarına geçen ölümlü iş kazaları şöyledir: 2003-4, 2004-6 (1 kadrolu işçi), 2005-10, 2006-10, 2007-13 (1 kadrolu işçi, 1 ölümlü iş kazası Ereğli'de), 2008'in ilk beş ayında-14 işçi (1 ölümlü iş kazası Yalova Altınova Tersane Bölgesi'nde) ölmüştür. **Bu işçilerin ikisi hariç tamamı taşeron işçisidir.**

Bu uygulama İş Yasası'nın altışverenliği düzenleyen 2. maddesine açıkça aykırıdır. Asıl işi, kadrolu işçinin yapması yasaca esastır. Bu esas her gün tersanelerde ihlal edilmektedir.

Ayrıca taşeronluk uygulaması 4857 sayılı İş Kanununun, işyeri güvenliğinden işvereni mesul tutan 77. Maddesinin uygulanmasını da güçleştirmektedir. Tuzla Tersaneler Bölgesi'nde bin ila bin beşyüze ulaştığı telaffuz edilen taşeron firmalar ve bölünmüş üretim, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği'nin olmazsa olmazı kabul edilen, iş güvenliği yatırımlarının yapılmasını ve tüm işçilere ulaştırılmasını, işçilerin örgütlenip ortak hayati çıkarları olan iş güvenliği haklarının talep etmelerini engellemiştir.

Tersanlere dair söyleneceklerde vurguyla öne çıkarılacak noktalar:

1. Türkiye'de gemi inşa ve tamir emeğinin yüzde doksanına yakını altışveren, yani taşeron işçilerden oluşuyor. İş kazalarında canını verenlerin çoğu da taşeron işçisi.
2. Taşeron işçiler, İş Yasası'nın 2. maddesine aykırı olarak asıl gemi inşa işini yapıyorlar. Yani Türkiye'nin tüm tersanelerinde, tüm işveren, bürokrat, yerel yönetici, oda, baro, sendika, sivil toplum örgütlerinin gözlerinin önünde her gün yasadışı bir üretim sürüyor. Türkiye'de gemilerin tümü yasadışı tarzda üretilip, tamir ediliyor.
3. Artık gemi inşa sanayi Tuzla Tersaneler Bölgesi'yle sınırlı değil. Karadeniz kıyılarına, Kocaeli'ne, Yalova'ya yayıldı. Ölümün de sermayenin bu yayılma trendini takip edip, Kocaeli'ne, Yalova'ya, Zonguldak'a yayıldığını görüyoruz.

What has to be stressed concerning the occupational health at Turkish shipyards.

1. Around 90% of all workforce in shipbuilding/repair/breaking are indirect employees working for the subcontracting companies. Nearly all who are subject to fatal accidents at yards are indirect employees.
2. The indirect employment is ILLEGAL ACCRODİNG TO THE Article 2 of the Turkish Labor Law regulating the subcontracting practices and restricting them to side-tasks of the main sector and forbidding them in the main task of the sector. **Everyday the Labor Law is broken at the Turkish shipyards.**
3. Both the shipbuilding sector and the fatal accidents have spread geographically to the coasts of the Black and Marmara Sea. The deaths follow nearly one to one the

geographical spread of shipbuilding employers and the illegally applied subcontracting system.

EMF – Avrupa Metal İşçileri Federasyonu'nun İngilizce, Almanca ve Fransızca Açıklamaları:

Some texts in English tackling the issue of fatal accidents in Turkish shipyards.

1. 'Workplace fatalities continue in Turkish shipyards', 01/10/2010:

<http://www.emf-fem.org/Industrial-Sectors/Shipbuilding/Workplace-fatalities-continue-in-Turkish-shipyards>

2. 'Meeting of the EMF shipbuilding committee in Istanbul' 08/10/2008

<http://www.emf-fem.org/Industrial-Sectors/Shipbuilding/Meeting-of-the-EMF-shipbuilding-committee-in-Istanbul>

3. 'Fatal accidents and extremely precarious conditions continue in Turkish shipyards', 08/12/2009

<http://www.emf-fem.org/Industrial-Sectors/Shipbuilding/Fatal-accidents-and-extremely-precarious-conditions-continue-in-Turkish-shipyards>

Selection from the European Press on the Issue

Osservatorio Balcani e Caucaso (10.5.2011): *Turchia: cresce il lavoro ma non la sicurezza*

<http://www.balcanicaucaso.org/aree/Turchia/Turchia-cresce-il-lavoro-ma-non-la-sicurezza-92446>

Reclaiming Spaces (29.4.2010): *Housing the Crisis in Tuzla Shipyards, Istanbul*

<http://www.reclaiming-spaces.org/transformation/archives/302>

Courrier Suisse (15.08.2008) *En grève contre les « homicides du travail » : les chantiers navals de Tuzla, Istanbul*

http://unil.academia.edu/IsabelleProbst/Papers/320254/En_grave_contre_les_homicides_du_travail_les_chantiers_navals_de_Tuzla_Istanbul

Amnesty International News (28.4.2010) *Pour une protection de défenseurs turcs*

<http://www.amnestyinternational.be/doc/en-attente/presse/article/pour-une-protection-des-defenseurs>

An Article in German, published in 2008:

published in: Perspektiven auf die Türkei - Ökonomische und gesellschaftliche (Dis)Kontinuitäten im Kontext der Europäisierung. 2008, ed. by Ataç, İlker / Küçük, Bülent / Şener, Ulaş; Münster: Westfälisches Dampfboot, 164-185.

http://bilgi.academia.edu/AsliOdman/Papers/142930/Arbeitsunfaelle_an_den_Werften_in_Tuzla_Istanbul_2009

Aslı Odman,
asliodman@gmail.com

Independent Researcher / Istanbul Health & Safety Labour Watch
<http://independent.academia.edu/AsliOdman>